

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การถ่ายทอดประสบการณ์ของคนออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้กันเป็นจำนวนมากๆ ไม่มีวิธีใดจะดีไปกว่าการเขียน เพราะงานเขียนที่ดีพิมพ์เผยแพร่ นั้น ผู้อ่านสามารถอ่านได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง

ประเวศ วะสี และคณะ (2542 : 5-6) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญต่อมนุษย์และพัฒนาการของโลกอย่างมากมาหลายศตวรรษ นับตั้งแต่มนุษย์สามารถคิดค้นตัวอักษรขึ้นมา การเขียนถูกใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกจากคนหนึ่ง ไปสู่อีกคนหนึ่ง จากคนกลุ่มหนึ่ง ไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง นอกจากนี้การเขียนเป็นการบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของมนุษย์ ข้อเขียนที่ทรงพลังของนักเขียนหลายคนในโลก มีอิทธิพลต่อผู้คนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตสังคมและโลกได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจ แม้ว่านักเขียนผู้นั้นได้ตายจากโลกนี้ไปแล้วก็ตาม

การเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาเขียนเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่ได้นาน ตรวจสอบได้เป็นหลักฐานอ้างอิง นานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมได้ (นภดล จันทรเพ็ญ, 2534 : 91) งานเขียนที่จะเป็นที่ยอมรับของคนทุกยุคทุกสมัยไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงไร จะต้องเป็นงานเขียนที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์ทางด้านความรู้หรือความบันเทิง สิ่งสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเขียน คือ ทักษะการใช้ภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความรู้ ประสบการณ์ จินตนาการและข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงความต้องการในสิ่งดังกล่าว ตามเจตนาของผู้เขียน งานเขียนจะมีผลดีหรือผลเสียนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อหาและกลวิธีการเขียนเป็นสำคัญ (กองทัพ เคลือบพณิชกุล, 2544 : 2-3)

ในแง่วัฒนธรรม ภาษาเป็นพาหนะของการสื่อสารวิทยาการทั้งปวง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารอันทรงประสิทธิภาพมากที่สุด มนุษย์เจริญขึ้นมาได้ก็ด้วยอาศัยภาษาในการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่ค้นพบให้แก่ทั้งคนรุ่นเดียวกันและคนรุ่นหลัง นอกจากนี้ภาษายังช่วยให้ความบันเทิงแก่มนุษย์ในรูปแบบวรรณกรรมหรือศิลปะแขนงอื่น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าถ้าไม่มีภาษา

มนุษย์ก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เจริญงอกงามขึ้นมาได้ การสื่อความคิดไม่ว่าจะ โดยการพูดหรือการเขียน ย่อมจะต้องใช้ภาษาเป็นอุปกรณ์สำคัญ (ยศ พน์สสรณ์, 2538 : 45) และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียนก็ตาม มนุษย์ในแต่ละสังคมจะมีภาษาใช้เฉพาะกลุ่มของตนเอง(ดวงมน จิตรจางค์ และ อาภาพรธ วรรณ โขติ, 2535 : 4)

ในปัจจุบันกล่าวได้ว่าการสื่อสารที่มุ่งเน้นให้มีการพิจารณาและมีหลักฐานตรวจสอบหรือถกเถียงกันได้ต้องใช้ภาษาเขียนเป็นหลัก การสื่อสารโดยวิธีการเขียนนั้น นอกจากจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาแล้ว การเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการนำเสนอก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้งานเขียนชิ้นนั้น ๆ ประสบผลตามที่ผู้เขียนมุ่งหวังไว้ ดังนั้น การเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการนำเสนอก็เป็นส่วนสำคัญในการใช้ภาษา โดยเฉพาะภาษาที่ใช้สื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานความสัมพันธ์ของมนุษย์ เพราะความสัมพันธ์ของเรากับบุคคลอื่นได้ถูกกำหนดจากการสื่อสารเป็นอันดับแรก(เสนาะ ดิยาวี, 2541 : 121) นอกจากนี้ประสิทธิผลของการสื่อสารยังขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาของผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วยคือ ผู้ส่งสารรู้จักใช้ภาษาอย่างไร ใช้ได้เหมาะสมกับสารและผู้รับสารเพียงไร ขณะเดียวกัน ผู้รับสารรู้จักใช้ภาษามากน้อยเพียงไร ตีความภาษาได้ผิวเผินหรือลึกซึ้งเพียงไร ผู้ส่งสารและผู้รับสารต้องรู้ภาษาเดียวกันจึงจะสื่อสารกันรู้เรื่อง (ดวงมน จิตรจางค์, 2537 : 47) ผู้ใช้ภาษาจึงควรเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของภาษาให้ถ่องแท้ อีกทั้งยังควรศึกษาเพื่อนมนุษย์ให้เข้าใจความต้องการระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารอย่างครบถ้วนและตรงเป้าหมายที่สุด(ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2523 : 72)

ความเรียง เป็นรูปแบบงานเขียนประเภทสารคดีอีกรูปแบบหนึ่ง มุ่งนำเสนอความคิดหรือแง่คิดมากกว่าความรู้ และต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจมนุษย์มากขึ้น เนื้อหาของความเรียงจะนำมาจากความนึกคิดที่ผู้แต่งได้รับจากประสบการณ์การสั่งสมความรู้ ความเรียงจึงเป็นงานประพันธ์ที่มีคุณค่าด้านแง่คิดในเชิงปรัชญาเกี่ยวกับโลกและชีวิตเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งความเรียงอาจจะเสนอเรื่องที่ไม่ได้เน้นหนักในเชิงปรัชญาก็ได้ อาจจะเป็นเรื่องที่ผู้ประพันธ์พบเห็นหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่อาจจะไม่สำคัญสำหรับคนอื่น ๆ แต่สำหรับผู้ประพันธ์แล้ว เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอาจเป็นอุทาหรณ์อันทรงคุณค่าที่จะทำให้คนเราเข้าใจความหมาย คุณค่าและแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2536 : 723)

หนังสือเรื่อง **ชีวิตในวัง เล่ม 1-2** และ **ชีวิตนอกวัง เล่ม 1 - 7** ซึ่ง ม.ล.เนื่อง นิรัตน์ (2540 ก. ข., 2543 ก. ข.ค., 2544 ก. ข.ค.) เป็นผู้แต่ง เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์จริงที่ยังประทับอยู่ในความทรงจำและประสงค์จะถ่ายทอดออกมาให้ชนชั้นหลังได้รับรู้ คือ เหตุการณ์ระหว่างช่วงปีพ.ศ. 2467-2475

จากหนังสือเรื่องชีวิตในวังและระหว่างช่วงปีพ.ศ.2475 – ปัจจุบันจากหนังสือเรื่องชีวิตนอกวัง เพราะเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตอาจจะเป็นข้อมูลและตัวอย่างให้คนในสมัยปัจจุบันได้รู้และมีความตระหนักว่าความแตกต่างของการดำเนินชีวิตของคนในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวของคนที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในราชสำนักในขณะที่ยังเป็นระบอบราชาธิปไตย จนวิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงมาอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแล้วไม่น้อยกว่า 70 ปี

สิ่งที่น่าสังเกตจากหนังสือทั้ง 9 เล่มนี้ คือการใช้คำและสำนวนที่เลิกใช้แล้วในปัจจุบัน ต้องสอบถามความหมายจากผู้เขียนจึงสามารถเข้าใจได้ ตัวอย่างเช่น

“... อดใจไม่ได้ ก็เร่เข้ามาหับลูกโคที่สดชื่นชูดูเป็นที่พอใจ เพราะมี 5 พู๊ด ๆ ...”

(ชีวิตในวัง เล่ม 1 หน้า 120)

“... ต้องกินร้อนใจจืดจืด รอย อย่าชดแรง เดี่ยวจะเห็นเพดานห้องสลักตาย ...” (ชีวิตในวัง เล่ม 2 หน้า 59)

“... เขียนกันคนละคำ แกล้งทำลายมือให้โย้อิม้ง เหมือนเด็กแรกเรียนหนังสือ ...”

(ชีวิตในวัง เล่ม 1 หน้า 97)

“... จะทำมาชู้คนอื่น ไม่สำเร็จดอก ฉันจะไปปราบแกลดอนนี่ จะเอาให้แกงอเชียนซือเชียว ...” (ชีวิตในวัง เล่ม 2 หน้า 104)

“... งานถวายบังคมพระบรมรูปที่ผ่านเข้ามา พวงหรีดดอกไม้สดใหญ่มะหั่งกั๊ง ...”

(ชีวิตนอกวัง เล่ม 1 หน้า 19)

“... มันโตวันโตคืนงามดันสูงเพียงเอว ออกกระหรีเต็มต้น ...” (ชีวิตนอกวัง เล่ม 2 หน้า 85)

“... เพราะทางบ้านกลัวว่าถ้าให้ไปคนเดียว เดี่ยวเรื่อยเปื่อยเหลียวเมื่อยไปไหนไม่รู้...”

(ชีวิตนอกวัง เล่ม 4 หน้า 266)

นอกจากนี้ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่า วัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกาย ในสมัยก่อนก็มีปรากฏ และละเอียด ประณีต มากกว่าที่นิยมกันในสมัยปัจจุบันเสียอีก เช่น

“... คนโบราณรู้จักจับพลีثمانานแล้ว จับแล้วก็อบด้วยควันเทียนกลิ่นกระเจาะหอมโรยด้วยดอก เช่น มะลิ กุหลาบ ...” (ชีวิตในวัง เล่ม 1 หน้า 72)

สำนวนที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมด้านชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพและการคมนาคมของคนไทยในอดีต เช่น “คนคนนี้มีมันโง่ลับประทุน ต่อไปอย่าหัดอะไรอีกเลย”(ชีวิตในวัง เล่ม 1 หน้า 94) ประทุน มีความหมายว่าหลังคาเรือ รถหรือเกวียน(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525,2539 : 506) ปัจจุบันรถยนต์ที่สามารถเปิดหรือถอดหลังคาออกได้ในขณะขับชี้

เรียกกันว่า รถเปิดประทุน สมัยก่อนนั้น คนไทยมักใช้การสัญจรทางเรือ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อการคมนาคม หรือเดินทางเพื่อไปประกอบอาชีพด้านการค้าขาย เพราะ มีแม่น้ำ ลำคลอง ที่เป็นทางสัญจรตามธรรมชาติอยู่แล้ว ไม่ต้องลงทุนสร้างถนนหนทางเหมือนในปัจจุบัน เรือที่ใช้ในการสัญจรมักจะมีประทุน คือ หลังคา เพื่อป้องกันแดดและฝน แต่ในเวลาใดที่การสัญจรทางเรื่อนั้นต้อง ลอดสะพานที่ทอดผ่านลำคลองในขณะที่เป็นเวลาน้ำขึ้น ซึ่งเรือจะลอยสูงตามระดับน้ำ ทำให้ประทุนหรือหลังคาติดสะพานไม่สามารถแล่นลอดไปได้ วิธีแก้ปัญหา คือ ปลดประทุนออก หรือ รอเวลาให้น้ำลด เพื่อเรือจะแล่นลอดผ่านได้สะพานไปได้ แต่ผู้เดินเรือบางคนกลับไม่ทำเช่นนั้น เพราะความใจร้อนใจเอาของมีคม เช่น พรำ หรือ ขวาน สับประทุนโยนทิ้งน้ำไป จริ่งอยู่เรืออาจ จะลอดผ่านสะพานมาได้ แต่เมื่อเดินทางต่อไปหากเกิดฝนตก สินค้าที่บรรทุกมา เช่น น้ำตาล ข้าวสาร หรือข้าวเปลือก เมื่อไม่มีหลังคาคอยกำบังฝน สินค้าเหล่านั้นก็อาจเสียหายไปได้ ความหมายของสำนวน โง่สับประทุนจึงหมายถึง ผู้ที่ทำอะไรอย่างใจเร็วคว้นได้ โดยไม่คิดถึงผลเสีย ที่จะตามมาในภายหลัง สำนวนนี้จึงเป็นการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งในด้านเครื่องมือเครื่องใช้การคมนาคม อาชีพ และความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี

วัฒนธรรมด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่สะท้อนผ่านการใช้สำนวนของผู้เขียน เช่น

“...คูชิ พวกมันพากันร้องไห้ยังกะศพลงเรือ...” (ชีวิตนอกวัง เล่ม 7 หน้า 83) การใช้สำนวนเปรียบเทียบข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป เพราะคนไทยในสมัยก่อน ถือกันว่า บ้านคือที่เกิดและที่ตาย เมื่อมีผู้เสียชีวิตก็จะตั้งศพบำเพ็ญกุศลที่บ้าน ก่อนจะนำไปเผาที่วัด หรือ ป่าช้า การเคลื่อนศพลงจากเรือหรือออกจากบ้านย่อมนำความเศร้าโศกมายังญาติมิตรที่ยังอยู่ เพราะนั่นคือโอกาสสุดท้ายที่ผู้ตายจะอยู่ในบ้าน ผิดกับความนิยมของคนในปัจจุบัน คือเมื่อมีผู้เจ็บป่วยก็จะนำไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล หากเมื่อเสียชีวิตลง ก็จะไม่นำศพกลับมาบำเพ็ญกุศลที่บ้านแต่นำไปที่วัดเพื่อประกอบพิธีต่อไป

วัฒนธรรมด้านกีฬาหรือการละเล่นที่สะท้อนผ่านการใช้สำนวน เช่น “... เลยพาลไปไล่เบี้ย เอากับพี่เรียว...” (ชีวิตในวัง เล่ม 2 หน้า 286) สำนวนนี้มีที่มาจากการเล่นหมากรุก

เบี้ยเป็นตัวหมากชนิดหนึ่ง หากเปรียบกับทหารก็เป็นทหารที่มีความสามารถหรือความสำคัญน้อยที่สุด ผู้ที่มีอำนาจหรือฝีมือมากกว่าก็สามารถจะข่มเหงรังแก หรือ แสดงกิริยาข่มขู่เอาได้ วัฒนธรรมด้านความเชื่อที่สะท้อนผ่านการใช้สำนวน เช่น “... หน้านี้เอาปูนหมายได้เลย...” (ชีวิตในวัง เล่ม 1 หน้า 53) สำนวนนี้มาจากสำนวนเต็มว่า เอาปูนหมายหัว ราชบัณฑิตยสถาน(2545 :109) นิยามความหมายของสำนวนเอาปูนหมายหัวว่า ผูกอาฆาตไว้, คาดโทษไว้, เชื่อแน่ว่าจะเป็นไปตามที่คาดหมายไว้, ประมาทหน้าว่าไม่มีทางจะเอาดีได้ ในอีกลักษณะหนึ่งที่สะท้อนความเป็นอยู่และความเชื่อของคนไทยคือ สมัยก่อนคนไทยนิยมกินหมาก การกินหมากนั้น นอกจากจะมีใบพลูแล้ว

ยังต้องมีปูนแดงเป็นส่วนประกอบด้วย ปูนจึงเป็นของจำเป็นที่ต้องมีไว้ใกล้ตัว เมื่อมีเด็กเสียชีวิตลงในบ้าน ก่อนจะนำไปประกอบพิธีกรรม เช่น เผาหรือฝัง ผู้ใหญ่ก็จะเอาปูนซึ่งมีอยู่ใกล้ๆตัวแล้วนั้น มาทาหมายไว้ที่ตัวเด็ก เพราะเชื่อว่า หากมีเด็กเกิดใหม่และมีไฟหรือปานตรงบริเวณที่เคยเอาปูนหมายไว้ ก็เชื่อว่า เด็กคนนั้นกลับชาติมาเกิดอีก ดังนี้ เป็นต้น

วัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นการจัดระดับของชนชั้นของคนในสมัยก่อน โดยไปเปรียบเทียบกับชีวิตสัตว์ เช่น “คางคกขึ้นวอ” (ชีวิตนอกวง เล่ม 6 หน้า 15) วอเป็นพาหนะประเภทคานหามที่ใช้สำหรับเจ้านายหรือบุคคลชั้นสูง คางคกเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่มีผิวขรุขระน่ารังเกียจ คนไทยมักจะดูถูกคางคกว่าเป็นสัตว์ชั้นต่ำ และมักไปเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีฐานะต่ำต้อย เมื่อได้ดิบได้ดีขึ้นมา ก็มักแสดงกิริยาอวดดีลิ้มตัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545 : 16)

นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่เป็นวัฒนธรรมสากลซึ่งคนไทยรับมาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมแล้ว เช่น “... พิธีกรทั้งสองป้อนคำถามมาเป็นยิ่งสุด ...” (ชีวิตนอกวง เล่ม 1 หน้า 217) คำว่า สุด มีรากศัพท์มาจากกริยาภาษาอังกฤษ คือ salute (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 , 2539 : 807) แปลว่า คำนับ การยิงปืนเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นราชพิธี และรัฐพิธี วัฒนธรรมเช่นนี้มิได้เริ่มมีขึ้นในประเทศไทยแต่ปัจจุบันเมื่อเราต้องติดต่อกับต่างประเทศเราจึงรับมาใช้เป็นวัฒนธรรมสากล

จากตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเรื่องสำนวนในหัวข้อที่มาและความหมายสามารถสะท้อนวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ผลการศึกษาจะทำให้เกิดประโยชน์ในด้านความรู้แก่ผู้อ่าน เพราะสามารถเปรียบเทียบความคงที่และการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี

จุดน่าสนใจอีกประการหนึ่งของผลงานการเขียนหนังสือทั้ง 9 เล่ม ของ ม.ล.เนื่องนิลรัตน์ คือการทำให้ผู้เขียนได้รับพระราชทานปริญญาบัตรคุณวุฒิตกติดิมศักดิ์ จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ดังข้อความที่ปรากฏในคอลัมน์ชีวิตนอกวงนิตยสารพลอยแกมเพชร (ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์, 2545 : 299-300) ว่า

“คุณยายหม่อมหลวงเนื่องนิลรัตน์	โสมนัสยินดีศรีพิศาล
ได้คุณวุฒิตกติดิมศักดิ์พระราชทาน	จากผลงานการกวีที่ระบือ
ท่านนำเรื่องชาววังครั้งนั้นมา	พรรณนาให้เห็นเป็นหนังสือ
อีกชีวิตนอกวงยังเล่าลือ	ด้วยฝีมือชนชั้นจิตตคติใจ...”

จากการสำรวจสำนวนที่ปรากฏใช้ในหนังสือทั้ง 9 เล่ม โดยไม่นับการใช้สำนวนเดิมซ้ำ ผู้วิจัยพบว่ามี 142 สำนวน ซึ่งมีจำนวนมากพอที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความหมายและวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการใช้สำนวน ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาวิจัยในหัวข้อ “สำนวนในงานเขียนของม.ล.เนื่อง นิรัตน์”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความหมาย ที่มาของสำนวนและวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านสำนวนจากงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิรัตน์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยทำให้ผู้ศึกษาด้านภาษากับวัฒนธรรม ได้ทราบถึงวิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อของบุคคลในสังคมไทยระยะช่วงหลังปี พ.ศ. 2467

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สำนวนในงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิรัตน์” ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะความหมาย ที่มา และวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านสำนวน จากงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิรัตน์ จำนวน 9 เล่ม ซึ่งบริษัทศรีสาราเป็นผู้จัดพิมพ์ ดังนี้

- 1) ชีวิตในวัง เล่มที่ 1 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 พ.ศ.2540
- 2) ชีวิตในวัง เล่มที่ 2 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 พ.ศ.2540
- 3) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 1 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ.2544
- 4) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 2 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ.2544
- 5) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 3 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ.2544
- 6) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 4 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ.2543
- 7) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 5 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ.2543
- 8) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 6 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ.2543
- 9) ชีวิตนอกวัง เล่มที่ 7 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ.2543

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในกาสื่อสารทั้งในการพูดและการเขียนซึ่งอาจมีความหมายตรงหรือไม่ตรงตามที่พจนานุกรมกำหนด แต่ผู้รับสารจะเข้าใจตรงกับผู้ส่งสารเมื่อมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับเดียวกัน
2. วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม ซึ่งจะดำรงอยู่หรือสูญหายไปขึ้นอยู่กับการยอมรับของกลุ่มสังคมและมีการถ่ายทอดจากกลุ่มสังคมรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นถัดไป
3. ความหมายของคำนวน หมายถึง สารที่ได้จากการตีความถ้อยคำที่ต้องการจะสื่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถ้อยคำนั้น
4. ที่มาของคำนวน หมายถึง มูลเหตุที่สร้างแรงบันดาลใจให้มนุษย์ใช้ถ้อยคำที่ต้องการตีความเพื่อให้เข้าใจความหมายทั้งในการพูดและการเขียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาความหมายและที่มาของคำนวนรวมทั้งวัฒนธรรมซึ่งสะท้อนผ่านคำนวนจากงานเขียนหนังสือ **ชีวิตในวัง** เล่ม 1-2 และ **ชีวิตนอกวัง** เล่ม 1-7 ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์ โดยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. สํารวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำนวนและวัฒนธรรม
2. รวบรวมคำนวนที่ใช้ในหนังสือ **ชีวิตในวัง** เล่ม 1 – 2 และ **ชีวิตนอกวัง** เล่ม 1 – 7 ของ ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์
3. วิเคราะห์ความหมายและที่มาของคำนวนจากหนังสือ **ชีวิตในวัง** เล่ม 1-2 และ **ชีวิตนอกวัง** เล่ม 1-7 ของ ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์
4. วิเคราะห์ลักษณะวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการใช้คำนวนจากงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์
5. สัมภาษณ์ผู้แต่ง คือ ม.ล.เนื่อง นิลรัตน์ เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ประกอบการวิเคราะห์ความหมายและที่มาของคำนวน ซึ่งไม่สามารถค้นคว้าได้
6. สรุปผลการวิจัย